

20.75x31.17	31	83	עמוד	לאשה	17/03/2013	36194674-0
אוניברסיטת בר איל - 80039						

חדר משלך

מה שטוב לנשים, מה שרע לנשים וכל מה שבאמצע

בן זוגן פגע בך? שישלם

חשוב שתדעי: אם את בהליכי גירושים ונגרם לך נזק גופני, נפשי או כספי - את יכולה לתבוע נזיקין, בלי כל קשר לדמי המזונות

מאת ענת מרדכי

ב בתי המשפט מתחילים להישמע קולות חדשים, מעוררים, שמיטיבים יותר עם נשים שנפגעו על ידי בני זוגם. עכשיו, גם הבוגדים והמשקרים, המסתירים והמכאיבים, המתעללים והמתעלמים עשויים לשלם את המחיר של הזוגיות שמתרסקת. אך לשם כך, צריך כמוכח לתבוע אותם.

חנה (שם בדוי) נישאה בגיל 21, אחרי חמש שנות חברות. כדי להגיע לביטוס כלכלי, כשבעי לה דהר בין המבנהים והתארים, היא טיפלה בכל ענייני הבית והילדים. אך ברגע שהתואר האקדמי מי הנחשב והמשרה המשתלמת שכאה בעקבותיו היו בידיו, הוא הודיע לה שהוא רוצה גט. בנוסף, הבחור שהוא מוכן לשלם רק דמי מזונות מינימי ליום, כי הרי כל השנים האלה לא ממש עבר. היא לא הסכימה לוותר ותבעה אותו.

לרינה (שם בדוי) הייתה זוגיות שנראתה לכור לס מופלאה. היא גרה עם בן הזוג, ארבעת ילדיהם והכלב בבית מטופח ומעוצב כאזור יוקרתי. איש לא ידע שרינה סובלת מהתעללות כלכלית, מי לולית ורגשית. שכן זוגה מתנכר אליה ואל ילדיה, ומנהל רומנים עם נשים אחרות. כשעוגמת הנפש הרקיעה לשחקים, היא החליטה לא לוותר ולתבוע אותו על הנזקים הנפשיים שגרם לה.

דינה (שם בדוי) נישאה בגיל 35. הוא היה רומי גטיקן שהבטיח לאהוב אותה תמיד ולחיות לצידה שנים רבות וטובות. רק כעבור שנתיים, כשחלה פתאום ואושפו למשך תקופה ארוכה שבמהלכה טיפלה בו במסירות, נודע לה שהוא נשא איידס כבר יותר מעשור. היא החליטה לא לוותר ולתבוע אותו על הנזקים שגרם לה.

● מתי אפשר לתעון שבן הזוג גרם לך נזק ומי

גייע לך פיצוי?

"כל אדם יכול לט"

עון שנגרם לו נזק, גופני,

נפשי או כספי. כשדורשים פיצוי

על הנזקים, מה שהכי חשוב להוכיח הן הנסיבות שבהן נגרמו. כי הנזק שנגרם חשוב, אבל יותר חשוב האופן שבו הוא נגרם, מבחיר ד"ר בנימין שמואלי, מרצה בכיר בדיני נזיקין ומשפחה, הפ" קולטה למשפטים, אוניברסיטת בר אילן. "אם מה שנעשה הוא תוצר של עוולה, או של התנהגות אסורה שמחייבת פיצויים, בית המשפט יקבל את תביעת הנזיקין ויקבע פיצוי לצד הנפגע."

● מה נחשב להתנהגות אסורה?

"הפרת פרטיות למשל באמצעות הטרדות טל" פוניות או באמצעות הרואר האלקטרוני, חרירה למקומות אישיים כמו מיילים או צ'אטים, שליחת חוקרים פרטיים וחשיפה של מידע וצילומים מחדר המיטות, לשון הרע, וכמוכח אלימות גופנית, מי נית, מילולית, נפשית וכלכלית."

● איך מבחינים בין אלימות כלכלית לסתם קמצנות?

"אלימות כלכ"

לית, או טרור כלכלי

כלפי בן זוג, היא תופעה

נפוצה יותר ממה שמקובל לה

שוב, ולעתים היא שלובה באלי"

מות גופנית, מינית או נפשית אחרת.

האלימות הכלכלית, שאינה חר"פעמית או

מקרתית אלא שיטתית ונמשכת, פוגעת ביכולת

הכלכלית של בת הזוג, מגבילה את חופש התנועה

והפעולה שלה, פוגעת באוטונומיה שלה ומונעת

ממנה את הזכות הבסיסית לחיות את חייה בכבוד.

"מדובר במקרים שבהם הבעל משתלט על כל

הנכסים המשותפים, אוסר על בת הזוג להשתמש

בהם, או מרמה/מעלים/מעביר אותם ללא ידי

עתה, יוצר תחושה מתמרת של איום או משבר

כלכלי, ושומר לעצמו את הגישה הבלעדית לכל

כספי הבית. גם אם אשתו עוברת, משתכרת היטב

19.55x15.01	32	83	עמוד	לאשה	17/03/2013	36194686-3
אוניברסיטת בר איל - 80039						

"לכן, בגידה היא עניין שפיט וצריך להיות לה פיצוי כספי מקסימלי קבוע".

● **האם אפשר לתבוע נזיקין מבין זוג שהסתיר פרטים או שיקר לגבי מצבו הבריאותי?**

"עד היום הוגשו רק מעט תביעות נזיקין על אי גילוי או הסתרה של בעיות רפואיות או נפי שיות בעבר, אבל זו אכן עילה לתביעה. יש להניח שתביעות כאלה יתקבלו רק כשמדובר בהסתרת מידע מהותי ביותר".

עים מהקריירה של בן הזוג שבמהלך חיי הנישואים התקדם והתפתח יותר, תוך שהוא מקבל את העזרה והתמיכה שהייתה נחוצה לו מהפרטנר. לכן, בית המשפט מתערב גם בחלוקתה של פנסיה עתידית, למשל - כי הפנסיה היא תוצאה של הסיוע שהגיש בן הזוג לקריירה".

● **האם אפשר לתבוע נזיקין בגלל בגידה?**

"רק לאחרונה הכיר בית המשפט הישראלי, לראשונה, בנזקי הבגידה וקבע שכשמתמלאת

ולעיתים אפילו מפרנסת אותו".

למה צריך תביעה נזיקית במקרים של אלו מות כלכלית או פגיעה נפשית, ולא רצוי להסתפק בתביעת דמי המזונות?

"מפני שהסבל שנגרם מההתעללות הנפשית או הכלכלית, למשל, אינו מפוצה על ידי תשלום דמי המזונות. כשיש פגיעות מהסוגים האלה, אפשר להגיש תביעת נזיקין נגד בן זוג גם במהלך הנישואים והפרידה וגם לאחר סיום הנישואים, ועל תקופה רטרואקטיבית. זאת, בעוד שמזונות נתבעים בדרך כלל רק בזמן פירוד, ורק מכאן והלאה. עם זאת, צריך להבין שאמנם אפשר להשתמש בתביעות נזיקין, אך לא תמיד כדאי למהר ולעשות זאת, אם יש עוד סיכוי להציל את התא המשפחתי".

"אתי לא כדאי לתבוע נזיקין? אס יש עוד סיכוי להציל את התא המשפחתי. לעתים תביעה כזו פוגעת מאוד וכשיש ילדים ויש סיכוי להגיע לגירושים בכבוד ובה סכמה, כדאי לחשוב פעמיים לפני הגשתה. גם אם מוריר במימוש הזכות, שבהחלט מגיעה לך, להיות מפוצה על נזק שנגרם לך".

ד"ר בנימין אקל, מרצה בכיר ביני נזיקין ומשפחה

● **האם אפשר לתבוע נזיקין כאשר בן הזוג מוסר לתת גט?**

"לפי הדין הישראלי סרבינות גט היא עוולה של התעללות נפשית, ולכן אפשר לכאורה, לפעול נגדה באמצעות דיני הנזיקין. הבעיה היא שלפי הדין העברי אסור לכפות על גבר לתת גט לאי שתר ולכן יש כאן תסבוכת שעוד לא נפתרה. למרות הבעיה ההלכיתית, בתי המשפט לענייני משפחה רואים בסרבנות גט משום נזק ומעניקים פיצויים על כך. בשנים האחרונות בתי המשפט כבר פסקו שעל הצד הסרבן לתת פיצוי של כמה עשרות אלפי שקלים על כל שנת סרבנות. "חשוב לדעת שאפשר לתבוע נזיקין מהרגע שאחד הצדדים, גם בעודם נשואים, ביקש גט והשני סירב. מדובר גם על התקופה שלפני פסק הדין לחיוב גט של בית הדין הרבני, ובמקרים מסוימים אפילו אם בית הדין הרבני לא הספיק עוד לומר את דברו בעניין".

רשימה של תנאים, הצד הנפגע וכאי לפיצוי כספי עד לסכום של 50 אלף שקלים".

הראשון שפסק, לפני כשנה, שניתן לחייב אדם בפיצויים כי בגד בבן או בבת זוג, היה שופט בית משפט השלום לענייני משפחה בטבריה, אסף זגורי, שאמר: 'נישואים הם חוזה מחייב, והנזק הנפשי שנגרם לצד הנבגד, גם אם איננו גורם לנכות נפשית של ממש, הוא בר פיצוי כספי'.

● **מרוע?**

"כי תביעת נזיקין תמוטט את התא המשפחתי סופית. לעתים תביעה כזו פוגעת מאוד וכשיש ילדים ויש סיכוי להגיע לגירושים בכבוד ובה סכמה, כדאי לחשוב פעמיים לפני הגשתה. גם אם מוריר במימוש הזכות, שבהחלט מגיעה לך, להיות מפוצה על נזק שנגרם לך".

● **האם אפשר לתבוע נזיקין מבין זוג שלאחר שנהנה מתמיכה, מסיוע וטיפול של בן הזוג השני, מחליט לעזוב?**

"בשנים האחרונות יש התפתחות רצינית בעניין זה. בתי המשפט כבר לא מתערבים רק בענייני חלוקת הרכוש הקיים עכשיו ברשות בני הזוג, אלא מתייחסים גם לנכסים עתידיים שנוכח